

KISWAHILI (FASIHI)
KARATASI YA 3
NOVEMBA – DISEMBA 2021
MUDA: SAA 2 ½

WESTLANDS SUBCOUNTY JOINT EXAMINATIONS

-2021

Hati ya Kuhitimu Elimu ya Sekondari Kenya(KCSE)

Jina _____ Nambari ya Mtahiniwa _____

Sahihi ya Mtahiniwa _____ Tarehe _____

Maagizo

- Andika jina lako na nambari yako ya mtihani katika nafasi ulizoachiwa hapo juu.
- Tia sahihi yako kisha uandike tarehe ya mtihani katika nafasi ulizoachiwa hapo juu.
- Jibu maswali manne pekee.
- Swali la kwanza ni la lazima.
- Maswali hayo mengine matatu yachaguliwe kutoka shehemu nne zilizobaki, yaani Riwaya, Hadithi fupi, ushairi na Fasihi Simulizi.
- Usijibu maswali mawili kutoka sehemu moja.
- Watahiniwa ni lazima wahakikishe kwamba kurasa zote za karatasi hii zimepigwa chapa sawasawa na kuwa maswali yote yamo.

Kwa Matumizi ya Mtahini Pekee

Swali	Upeo	Alama
	20	
	20	
	20	

	20	
	Jumla	

SEHEMU A : TAMTHILIA

Pauline Kea : Kigogo

1. LAZIMA

a) Changanua mtindo katika dondoo hili. (alama 5)

Yaani kusema kwamba mapenzi hayatiwi nyunguni na kutokoswa kama mahindi na maharagwe ni tusi tena? Ana nini kwani ambacho sina? Jamani mimi wa kulinganishwa na Samson Myahudi ama shujaa Lyongo wa waswahili. Nafikiri alikuzungusha ndonga. Mwambie uume si kuvaa suruali tu, hata wanawake wanazivaa.

b) ... hata wanawake wanazivaa. usemi huu unaafiki wahusika katika tamthilia, Jadili. (alama 5)

c) Msemaji wa maneno haya ni kigogo. Thibitisha (alama 10)

SEHEMU B : RIWAYA, A. Matei : Chozi la Heri

Jibu swali la 2 au la 3.

2. a) suala la usalama haliwezi tena kupuuzwa. Usalama ni mmojawapo ya mahitaji ya kibinadamu.

Thibitisha ukweli wa kauli hii. (alama 10)

b) Fafanua umuhimu wa mzungumzaji katika kujenga ploti. (alama 10)

3. 'Mimi sitakufa maskini'

- a) Eleza muktadha wa dondoo hili (alama 4)
- b) Eleza toni ya dondoo hili (alama 2)
- c) Hiari ya maamuzi ya wahusika mbalimbali yamewaitea madhila anuwai.
Jadili.(alama 14)

(alama 14)

SEHEMU C: TUMBO LISILO SHIBA NA HADITHI NYINGINE.

Wahariri: Alifa Chokocho na Damu Kayanda

Jibu swali la 4 au la 5.

4. *Mohammed Khelef Ghassany* "Mame Bakari"
"..... Bwana na Bibi hawawezi kukuvunja,"
- a) Eleza muktadha wa maneno haya. (alama 3)
- b) Fafanua jinsi wazazi wa msemewa hawakumvunja. (alama 7)
- c) Jadili 'mitihani' katika hadithi ya '*Mtihani wa maisha*' (alama 10)
5. Mtoto wa kiume amesawiriwa kupitia changamoto si haba katika jamii ya sasa. Tetea kauli hii ukirejelea hadithi ya *Ndoto ya Mashaka*, *Mapenzi kifaurongo* na *Masharti ya kisasa*. (alama 20)

SEHEMU D: USHAIRI

Jibu swali la 6 au la 7.

6. Soma shairi lifuatalo kasha ujibu maswali

1. Mkata ni mkatika, harithi hatorithiwa
Sina ninalolishika, wala ninalochukuwa
Mlimwengu kanipoka, hata tone la muruwa!
Mrithi nini wanangu?
2. Sina ngo'ombe sina mbuzi, sina kondesi na buwa

Sina hata makaazi, mupasayo kuyajuwa
Sinamazurimakuzi, jinsi nilivyoachiwa
Mrithi nini wanangu?

3. Sina kazi sina bazi, ila wingi wa shakawa
Sina chembe ya majazi, mno ni kukamuliwa
Nakwa'cheni upagazi, mgumu kwenu ku'tuwa
Mrithi nini wanangu?

4. Sina sikuacha jina, mkatahata sifiwa
Hata nifanye la mana, mno ni kulaumiwa
Poleni wanangu sana, sina kwenu cha kutowa
Mrithi nini wanangu?

5. Sina leo sina jana, sina kesho kutwa liwa
Sina zizi sina shina, wala tawi kuchipuwa
Sina wanangu mi sana, la kwacha nakuraduwa
Mrithi nini wanangu?

6. Sina utu sina haki, mila yangu meuliwa
Nyuma yangu ilidhiki, na mbele imekaliwa
N'na wana na mikiki, hadi n'tapofukiwa
Mrithi nini wanangu?

7. Sinai la kesho kwenu, wenyewe kuiongowa
Muwane kwanyingi, mbinu Mwende pasi kupuwa
Leo siyo, keshoyenu, kama mutaji kamuwa
Mrithi nini wanangu?

(Kina cha maisha A.S. Mohammed)

MASWALI

- a) Eleza hali ya mzungumzaji katika shairi hili (alama 4)
- b) Eleza dhamira kuu ya mshairi kulitunga shairi hili (alama 2)
- c) Ni nani anayezungumziwa na nafsi neni katika shairi hili? (alama 2)
- d) Eleza toni ya shairi hili (alama 2)
- e) Fafanua mbinu tatu za lugha zilizo tumiwa katika shairi hili (alama 3)
- f) Tambua bahari ya shairi hili ukizingatia. (alama 4)
- a. Mizani
- b. Vina
- g) Andika ubeti wa mwisho kwa lugha ya tutumbi (alama 3)

8. Soma shairi lifuatalo kasha ujibu maswali

Jama, Jama, Jamani

Mbona twabebeshwa mateso hivi

Mizigo mikubwa ya dhiki kama

Kwamba hatuna haki ya kusema

Kukataa ndoa za lazima

Kukataa kuozwa wazee

Kukataa kukatishwa masomo

Kukataa tohara ya lazima

Jama, Jama Jamani

Iweje tuteswe mateso haya

Na watu wasio kuwa hata na haya kama

Kwamba hatuna haki ya kulalamika

Kulalamikia kutumikishwa kama mayaya

Kulalamikia kudhalilishwa kiunyama

Kulalamikia kutolindwa na sheria

Jama, Jama, Jamani

Sasa hii ni awamu nyingine

Na macho tumeyafungua kabisa

Tumekataa kudhalilishwa kabisa

Tumekataa kuteswa kama watumwa

Tumekataa tohara ya lazima

Tumekataa kuozwa..... Tumekataa! Tumekataa

Hii awamu ya 'Haki ya mtoto wa kike'

Maswali

a) Hili ni shairi la aina gani?

(alama 1)

- b) Taja na ueleze mambo matatu muhimu yaliyozungumzwa na mshairi (Alama 3)
- c) Eleza muundo wa shairi hili (Alama 4)
- d) Taja mbinu mbili za lugha alizotumia mshairi kufanikisha shairi lake (Alama 4)
- e) Kwa nini mshairi huyu anasema hii ni 'awamu' nyingine? (Alama 3)
- f) Eleza matumizi ya mishata katika shairi hili (alama 2)
- g) Eleza maana ya maneno haya kama yalivyotumiwa na mshairi (alama 3)
- (i) awamu
- (ii) kudhalilishwa
- iii) Dhiki

SEHEMU E: FASIHI SIMULIZI

8. a) Wewe ni mwigizaji wa michezo ya jukwaani. Eleza mambo sita ambayo utazingatia ili kufanikisha uigizaji wako. (alama 6)
- b) Mbinu ya uigaji sauti ina umuhimu gani katika fasihi simulizi: (alama 4)
- c) Soma utungo ufuatayo kisha ujibu maswali. (alama 10)

Mwananguuu , ni wewe kweli !
 ndimi niliyekupa uha mwana unoringia,
 Anokufanya upite ukinitemea mate,
 Chakula kuninyima, wajukuu kunikataza ushirika,
 Miungu na waone uchungu wangu,
 Radhi zao wasiwahi kukupa
 Laana wakumiminie,
 Uje kuzaliwa mara mia na wanao,
 Usiwahi kufurahia hata siku moja pato lao,
 Watalokupa likuletee simanzi badala ya furaha,
 Wakazamwano wasikuuguze katika utu uzimawake
 (kutoka – Fani ya Fasihi Simulizi)

Download free learning material at www.freekcepapers.com

Download free learning material at www.freeksepapapers.com

Download free learning material at www.freeksepastpapers.com

